

Warszawa, 25.03.2019

ad. dr hab. Marek Żwiradowski
Uniwersytet Fryderyka Chopina
w Warszawie
Dziedzina - *sztuki muzyczne*
Dyscyplina artystyczna - *instrumentalistyka*

Akademia Muzyczna w Krakowie
Dziekan Wydziału Instrumentalnego
wpłynęło dnia ...2019-04-02...

nr zał.

mgr Małgorzata Krowicka

RECENZJA OSIĄGNIĘĆ ARTYSTYCZNYCH HABILITANTA dr Tomasza Hajdy

Zlecniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna w Krakowie, Wydział Instrumentalny, pismo z dnia 25.02.2019 r., zlecenie podjęte w związku z decyzją Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 9.01.2019 r. nr BCK VII-L-8864/2018 na podstawie art.18a ust.5 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r. poz.1789) w związku z art.179 ust 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r., przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 30.09. 2018 r. poz. 1669) powołującej komisję habilitacyjną w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka dla Pana Tomasza Hajdy.

Postępowanie zostało wszczęte przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów na wniosek Pana Tomasza Hajdy z dn. 20.10.2018 roku. Do nadesłanego mi przez Przewodniczącą Rady wskazanej przez wnioskodawcę do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego, zgodnie z art. 18a ust. 2 ustawy z dnia 14. 03. 2003 roku, pisma sygnowanego datą 25.02.2019 roku informującego o wyznaczeniu mnie przez Centralną Komisję recenzentem komisji habilitacyjnej do oceny osiągnięć Tomasza Hajdy (art.16 pkt.2 ust. 1,2,3 ustaw z dnia 14.03.2003 roku) została dołączona dokumentacja zgodnie z &12 pkt.2 ust. 1-4, Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12.09.2011 roku (Dz. U. 204 poz.1200).

Podstawowe dane o Habilitancie:

Pan Tomasz Hajda urodził się 21.07.1983 roku w Tarnowskich Górach. Edukację na poziomie rozpoczął w Państwowej Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I i II stopnia w Bytomiu pod kierunkiem prof. Pawła Waloszczyka. Studiował w klasie dra hab. Michała Mazurkiewicza w Akademii Muzycznej im.K. Lipińskiego we Wrocławiu gdzie uzyskał w 2007 roku tytuł magistra sztuki. W trakcie studiów oraz po ich zakończeniu pogłębiał swoją edukację muzyczną na kursach mistrzowskich prowadzonych przez wybitnych artystów i

A.

pedagogów, między innymi: u Christiana Lindberga, Eliota Chasanova, Densona Paula Pollarda, Macieja Pietraszko czy Zdzisława Stolarczyka.

Jest laureatem wielu krajowych konkursów min.:

- 1998 r. Laureat VI Śląskiego Konkursu Instrumentów Dętych Blaszanych w Dąbrowie Górniczej
- 2000 r. Laureat II Festiwalu Puzonowego w Warszawie
- 1999-2000 r. Laureat I miejsca na Makroregionalnych Przeglądach Zespołów Kameralnych w Tarnowskich Górach
- 2002 r. Laureat II nagrody w Przeglądach Makroregionalnych w Chorzowie
- 2003 r. Laureat III nagrody w Akademickim Konkursie Zespołów Kameralnych w Warszawie
- 2003 r. Laureat I nagrody w XXIX Ogólnopolskim Konkursie Zespołów Kameralnych Szkół Muzycznych II stopnia
- 2004/2005 r. Laureat w Konkursie Małych Form we Wrocławiu
- 2004 r. Laureat I nagrody w VII Przeglądzie Zespołów Kameralnych Euroregionu Nysa
- 2006 r. Laureat II nagrody w IV Festiwalu Puzonowym w kategorii solowej
- 2006 r. III nagroda w Kategorii Studiów Orkiestrowych w Warszawie
- **2008 r. I nagroda w Międzynarodowym Konkursie Muzycznym im. Michała Spisaka w Dąbrowie Górniczej**
- 2012 r. II nagroda w Międzynarodowym Konkursie Instrumentów Dętych Blaszanych w Gdańsku

Uzyskał stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej – instrumentalistyka, specjalność - gra na puzonie nadany mu uchwałą Rady Wydziału Instrumentalnego w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu w dn. 19.04.2016 roku.

Kandydat jest związany pracą jako pedagog oraz koncertujący artysta z następującymi instytucjami :

- Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu - od 2007, doktor sztuki, stanowisko adiunkt
- Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Katowicach – 1. puzonista, od 2004 roku

Jest członkiem następujących zespołów kameralnych:

- Kwintet Dęty Blaszany Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach
- Kwartet Puzonowy Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach
- Polish Brass Quintet
- B&S trombone friends
- Sinfonia Varsovia Brass

OCENA DZIEŁA ARTYSTYCZNEGO

Wskazane we wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego dzieło artystyczne stanowi płyta CD z nagraniami następujących utworów:

1. Nagranie monograficzne:

- Frigyes Hidas – Movement for trombone and piano
- Joseph Guy Ropartz – Piece in E-flat minor
- Stjepan Šulek – Sonata Vox Gabrieli

Autorami i wydawcami publikacji są wykonawcy:

Tomasz Hajda – puzon,

Mirella Malorny - Konopka – fortepian.

Nagrań dokonano w dniach 16-18 lutego 2017 r. w sali kameralnej siedziby Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach.

Reżyseria nagrania oraz montaż – Wojciech Marzec.

2. Nagranie live:

- Giovanni Battista Pergolesi - Sinfonia F - dur na wiolonczelę i basso continuo w opracowaniu Demetrio Bonvecchio na puzon i orkiestrę smyczkową

Wykonawcy:

Filharmonia Zielonogórska

Jeremy Leidhacker - dyrygent

Tomasz Hajda - puzon

Nagrania na żywo dokonano w dniu 31 sierpnia 2018 r. w sali koncertowej Filharmonii Zielonogórskiej podczas koncertu na CORNO - Brass Music Festival

Reżyseria nagrania oraz montaż - Tymoteusz Chwistek

Movement for trombone and piano autorstwa **Frigyesa Hidas**a został napisany na zamówienie Międzynarodowego Stowarzyszenia Puzonistów i poświęcony pamięci Williama Kramera – założyciela i członka Międzynarodowego Stowarzyszenia Puzonistów (ITA). Ten jednoczęściowy utwór nosi wyraźne cechy konstrukcyjne formy ABA¹, lecz z powodzeniem można w nim również dostrzec mnogość motywów pobocznych. Kompozycja napisana jest w stylu romantycznym, co można dostrzec już od pierwszych taktów utworu. Początek dzieła w odcieniu lirycznym, w dynamice *piano* wymusza na wykonawcy dbałość o piękną barwę dźwięku w całej skali instrumentu. W części środkowej – szybkiej – przebiegi szesnastkowe stawiają potężne wyzwanie przed wykonawcą. Wynika to głównie ze względu na szczególnie pożądaną tu precyzję artykulacyjną i rytmiczną (rytmy punktowane), duże skoki interwałowe oraz *ambitus* zastosowanej skali sięgającej dźwięku e^2 . Wszystkie te czynniki sprawiają, że wykonanie tego utworu, determinuje bardzo wysokie wymagania dla wykonawcy pod względem muzycznym, technicznym i możliwości skalowych.

Piece in E-flat minor **Joseph Guy Ropartza** jest kompozycją jednoczęściową o zróżnicowanym charakterze, w której łatwo zauważyć kontrasty frazowe – od odcinków bardzo spokojnych po pełne ekspresji fragmenty o charakterze wirtuozowskim. W sferze stylistyki zauważalne są wpływy zarówno romantyzmu jak i impresjonizmu. Utwór jest pełen pięknych współbrzmień i niesie za sobą niezwykle potężny potencjał interpretacyjny oraz przejrzystość harmoniczną i brzmieniową, zwłaszcza w dynamice *piano*. Należy on do dzieł stawiających przed odtwórcą wielkie wyzwania wykonawcze pod względem technicznym, a także wymaga dużej wytrzymałości kondycyjnej, podyktowanej częstym zastosowaniem dynamiki *fortissimo*, zmuszającym wykonawcę do maksymalnego zaangażowania fizycznego. W części szybkiej puzonista musi zadbać o precyzję artykulacyjną oraz perfekcjonizm rytmiczny – pierwszoplanowe czynniki formotwórcze fragmentu. Zakończenie utworu, a dokładnie osiem ostatnich taktów, wymaga od wykonawcy bardzo dużej sprawności technicznej. Tempo *Allegro molto*, którym posłużył się tu kompozytor, jest tempem na granicy możliwości wykonawczych, a przebieg triolowy, który kończy się w wysokim rejestrze na dźwięku es^2 , stawia przed solistą ogromne wyzwanie. *Piece in E-flat minor* jest

utworem niezwykle znanym i wykonywanym przez puzonistów lecz po osiągnięciu wysokich umiejętności.

Trzeci z prezentowanych utworów - ***Sonata Vox Gabrieli Stjepana Šulka*** to utwór, który podobnie jak zaprezentowany powyżej *Movement for trombone and piano* Frigyesa Hidasa, napisany został dla światowej sławy puzonisty Williama Kramera, z którym Hidasa wiązała znajomość. Dzieło to po publikacji w 1973 roku, szybko stało się światowym przebojem. Patetyczna, głęboko ekspresyjna, jednoczęściowa *Sonata* - to utwór o neoromantycznym brzmieniu i charakterze. Łączy w sobie polifonię barokową z romantyczną ekspresją, tworząc charakterystyczny i rozpoznawalny osobisty styl kompozycyjny, w którym kontrastują silne dramatyczne napięcia z lirycznymi uniesieniami. Prezentacja wymaga od wykonawcy dojrzałości muzycznej, umiejętności tworzenia ekspresyjnych fraz z dużą dbałością o intensywne, ale pełne i miękkie brzmienie instrumentu.

Ostatnia z kompozycji to ***Sinfonia F-dur Giovanni Battisty Pergolesiego*** oryginalnie napisana została na wiolonczelę i *basso continuo* w opracowaniu Demetrio Bonvecchio. *Sinfonia F-dur* jest utworem czteroczęściowym, którego forma i układ części jest typowy dla późnobarokowych i przedklasycznych *sonat da chiesa*. Stawia przed wykonawcą szereg trudności techniczno – interpretacyjnych: w wolnych częściach - umiejętność operowania nieskazitelną artykulacją *legato* oraz doskonałą intonacją, odpowiednią dobraną wibracją dźwięku, lirycznie i delikatnie prowadzoną linią melodyczną, natomiast w szybkich częściach - zmienna dynamika, szerokie skoki interwałowe, figury zdobnicze oraz szybkie przebiegi, które wymagają od wykonawcy niebywałej precyzji.

Pan Tomasz Hajda jako wykonawca wyżej wymienionych kompozycji wszystkie trudności pokonuje swobodnie i z lekkością prezentując efektowny kunszt artystyczny i wykonawczy na swoim instrumencie. Piękne i wyrównane brzmienie puzonu w całej skali, śpiewność i muzykalność w lirycznych frazach, a do tego niezwykła sprawność techniczna, dopełniają obraz kandydata jako instrumentalisty i artysty kompletnego. Wykonanie wszystkich utworów jest doskonałe, prezentując najwyższy poziom instrumentalny i artystyczny pod względem zarówno technicznym jak i interpretacyjnym.

OCENA OSIĄGNIĘĆ ARTYSTYCZNYCH

Działalność artystyczna Pana Tomasza Hajdy przebiega wielotorowo: praca w Narodowej Orkiestrze Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach jako pierwszego puzonisty, działalność solistyczna oraz kameralna.

Od 2004 roku Pan Tomasz Hajda został członkiem Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach, która jest głównym nurtem jego działalności zawodowej. W ramach pracy jako muzyk orkiestrowy w NOSPR poza regularnym wykonywaniem koncertów i poranków muzycznych w siedzibie Orkiestry brał udział w licznych festiwalach muzycznych w kraju i za granicą, min.: *Wratistavia Cantans*, *Warszawska Jesień*, *Festiwal Łańcuch*, *Festiwal Muzyki Filmowej*, *Festiwal Prawykonañ*. Współpracował z wybitnymi dyrygentami takimi jak: Stanisław Skrowaczewski, Jerzy Semkow, Krzysztof Penderecki, Jerzy Maksymiuk, Jacek Kaspszyk, Gabriel Chmura, Lawrence Foster, Alexander Liebreich, Giancarlo Guerrero, Leonard Slatkin, Yan Pascal Tortelier, Jose Maria Florencio, Christian Arming oraz solistami jak min.: Krystian Zimerman, Radek Baborak, Aleksandra Kurzak, Arturo Sandoval, Chick Corea czy Anne-Sophie Mutter. Wraz z orkiestrą wykonał ok. 500 koncertów w kraju i poza jego granicami, a także niezliczonej ilości nagrań archiwalnych, płytowych jak i ścieżek dźwiękowych do filmów.

Jako **solista** Pan Tomasz Hajda wykonał wiele koncertów z orkiestrami, takimi jak: Filharmonia Wrocławska, Sinfonia Varsovia, Orkiestra Opery i Filharmonii Podlaskiej, które prowadzili Jacek Kaspszyk, Jerzy Maksymiuk, Massimiliano Caldi prezentując wybitne dzieła z literatury puzonowej:

Henri Tomasi - *Koncert na puzon i orkiestrę*

Launy Grøndahl - *Koncert na puzon i orkiestrę*

Michał Spisak - *Concertino na puzon i orkiestrę*

Poza tym jako solista wykonał dwukrotnie Sinfonię F-dur Giovanniego Battisty Pergolesiego wraz z zespołem Filharmonii Zielonogórskiej prowadzonej przez Jeremy Leidhackera oraz Kameralną Orkiestrą Akademicką z Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu pod dyrekcją Jakuba Chrenowicza.

Dokonał również serii solowych nagrań archiwalnych dla Polskiego Radia, które zrealizował wraz z Narodową Orkiestrą Symfoniczną Polskiego Radia w Katowicach:

Sonatiny na puzon Kazimierza Serockiego (2012),

Koncertu na puzon i orkiestrę Kazimierza Sikorskiego (2014) oraz

Koncertu na puzon i orkiestrę Witolda Friemanna (2015).

W swoim dorobku ma również płytę CD wydaną w 2007 roku przez Polskie Radio i Śląskie Towarzystwo Muzyczne, gdzie wykonuje partię solową w *III Symfonii Glorii* Adama Wesołowskiego.

Od 2016 roku, już po przewodzie doktorskim koncertuje podczas różnych wydarzeń muzycznych wykonując znaczące kompozycje z repertuaru puzonowego zarówno z fortepianem jak i solowe:

Basta - Folke Rabe,

Improwizacja – Enrique Crespo

Tierkreis (Strzelec) – Karlheinz Stockhausen,

Movement for trombone and piano - Frigyes Hidas

Sonatę nr VI B - dur - Antonio Vivaldi

Sonatę Vox Gabrieli - Stjepan Šulek

Pan Tomasz Hajda udziela się także bardzo aktywnie na polu **kameralistyki** - po uzyskaniu stopnia doktora, aż 32 razy występował na estradzie w różnorodnych składach kameralnych. Jest to dowód, iż ten nurt jego aktywności zawodowej jest zaraz po symfonice najistotniejszym obszarem jego aktywności zawodowej. Stale współpracuje z wcześniej wymienionymi formacjami o różnych składach, złożonych z muzyków pracujących w najlepszych polskich orkiestrach jak NOSPR, Filharmonia Narodowa, Orkiestra Sinfonia Varsovia, Teatr Wielki w Warszawie i inne. Poza tym koncertuje także z innymi formacjami, które tworzone są na potrzeby występów festiwalowych, kursów muzycznych czy bieżącej działalności NOSPR. Takimi zespołami są często duże grupy (oktety bądź chóry) puzonowe. W tych składach Pan Tomasz Hajda wykonywał wiele koncertów podczas kolejnych edycji festiwalu w Żywcu (*Żywieckie Suwakowanie*) oraz Festiwalu im. Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego w Bytomiu.

OCENA OSIĄGNIĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Od 2007 roku Pan dr Tomasz Hajda jest zatrudniony w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu. Początkowo na stanowisku wykładowcy, a począwszy od roku 2016, w którym uzyskał tytuł doktora sztuki, pracuje na stanowisku adiunkta.

Jego absolwenci mogą poszczycić się nagrodami zdobytymi na konkursach rangi zarówno ogólnopolskiej jak i międzynarodowej. Po ukończeniu studiów podejmują pracę w różnych orkiestrach, a niektórzy z nich zajmują się edukacją młodzieży w szkołach muzycznych.

Intensywna działalność pedagogiczna oraz jej pozytywne wyniki owocują licznymi zaproszeniami do prowadzenia wykładów oraz konsultacji i warsztatów. Pan Tomasz Hajda regularnie wygłaszał wykłady oraz prowadził lekcje podczas festiwalu puzonowego *Żywieckie Suwakowanie*, w trakcie Letniej Akademii we Wrocławiu, oraz w 2018 roku podczas *Corno - Brass Music Festiwal* w Zielonej Górze, gdzie zajęcia obejmowały zarówno indywidualne lekcje mistrzowskie w zakresie gry solowej jak i studiów orkiestrowych. Ponadto podczas festiwalu w Kungsdraget (Szwecja, 2014), który został zorganizowany przez puzonistę Petera Maltona, prowadził autorską klasę puzonu, wygłosił wykład oraz wykonał recital solowy.

Jestem regularnie zapraszany na konsultacje dla szkół muzycznych I i II stopnia, prowadził kursy mistrzowskie oraz lekcje pokazowe między innymi w: Legnicy, Opolu, Wałbrzychu, Sosnowcu czy Kolbuszowej, które dotyczyły istotnych aspektów gry na puzonie: prawidłowego rozgrywania, oddechu, aparatu gry, artykulacji itp.

Kilkakrotnie pełnił również funkcję jurora podczas przesłuchań makroregionalnych CEA oraz konkursów instrumentów dętych.

KONKLUZJA

Reasumując powyższe stwierdzam, iż dotychczasowe osiągnięcia artystyczne i dydaktyczne pozwalają zaliczyć Pana Tomasza Hajdę do grona wszechstronnie przygotowanych artystów i pedagogów w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie instrumentalistyka. Stanowią one znaczący wkład w rozwój reprezentowanej dyscypliny i specjalności, a także wnoszą twórczy wkład do polskiej kultury muzycznej.

Niniejszym stwierdzam, że osiągnięcia artystyczne, twórcze i dydaktyczne Pana Tomasza Hajdy w pełni spełniają wymagania art.16 pkt 2 ustawy z dnia 14.03.2003 r. (Dz.U.z 2003 r. nr 65, poz.595; Dz.U.z 2005 r. nr 84 poz.455).

Osiągnięcia Pana Tomasza Hajdy bez zastrzeżeń przyjmuję.

Marek Żwiradowski